

Кыргыз билим берүү академиясынын, И. Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университетинин жана С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университетинин алдындагы Д 13.16.526 диссертациялык кеңешинин экспертик комиссиясынын Асанбекова Дамира Дайырбековнанын «Болочоктогу физика мугалимдеринин эмоционалдык компетенттүүлүгүн калыптандыруунун технологиялары» деген темадагы 13.00.02 - окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (физика) адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн коргоого сунушталган диссертациясына карата

БҮТҮМҮ

Эксперттик комиссиянын курамы: эксперттик комиссиянын төрагасы – педагогика илимдеринин доктору, профессор Бабаев Д.Б., **Комиссиянын мүчөлөрү:** педагогика илимдеринин доктору, профессор Н.О.Мааткеримов, педагогика илимдеринин доктору, профессор У.Э. Мамбетакунов изилдөөчү Д.Д.Асанбекова тарабынан сунушталган 13.00.02 – окутуу жана тарбиялоонун теориясы жана методикасы (физика) адистиги боюнча **«Болочоктогу физика мугалимдеринин эмоционалдык компетенттүүлүгүн калыптандыруунун технологиялары»** аттуу темадагы кандидаттык диссертациялык ишин карап чыгып, төмөндөгүдөй бүтүмгө келди:

Төмөнкүлөрдү ырастайт:

1. Диссертациянын мазмунунун адистикке дал келиши жана диссертациялык кеңеште коргоого укуктуулугу.

Асанбекова Д.Д. тарабынан сунушталган 13.00.02 - окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (физика) адистиги боюнча «Болочоктогу физика мугалимдеринин эмоционалдык компетенттүүлүгүн калыптандыруунун технологиялары» деген темадагы кандидаттык диссертациясы Кыргыз билим берүү академиясынын, И.Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университетинин жана С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университетинин алдындагы докторлук (кандидаттык) диссертацияларды коргоо укугу берилген Д 13.16.526 диссертациялык кеңешинин профилине туура келет.

Диссертацияда болочоктогу физика мугалимдеринин эмоционалдык компетенттүүлүгүн калыптандыруунун технологиялары иштелип чыккан жана анын мазмуну 13.00.02 - окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (физика) адистигинин паспорту менен дал келет.

Диссертациялык изилдөөнүн максаты: болочоктогу физика мугалимдеринин эмоционалдык компетенттүүлүгүн калыптандыруунун технологиясын иштеп чыгуу жана аны практикага киргизүү.

Коюлган максатты ишке ашыруу үчүн диссертацияда төмөнкүдөй милдеттер каралган:

Изденүүчү Асанбекова Д.Д. диссертациясынын авторефераты диссертациянын мазмунуна толук дал келет. Авторефератта диссертациянын кыргыз, орус жана англис тилдериндең резюмелери бирдей жазылган.

10. Жетектектөөчү мекемени, расмий оппоненттерди дайындоо жөнүндөгү сунуштун негиздүүлүгү.

Диссертациялык көнештин экспертик комиссиясы жетектөөчү мекеме катары Жалал-Абад мамлекеттик университетинин физика кафедрасын сунуштайт. Аталган мекемеде сунушталган илимдин тармагы боюнча техника илиминин доктору, профессор С.К. Кыдырылиев, физика-математика илимдеринин кандидаты, доцент З.И. Иманкулов, физика-математика илимдеринин кандидаты, доцент Н. Нарбаев, педагогика илимдеринин кандидаты Э. Молдокеримова, А.Б. Ураимхалирова ж.б. адистер эмгектенишет.

Эксперттик комиссия расмий оппоненттерге төмөнкү адистерди сунуш кылат:

Биринчи расмий оппонент катары физика-математика илимдеринин доктору, профессор Р.М. Султаналиеваны сунуш кылат. Негизги эмгектери: 1. Рентгеновские методы исследования остаточных напряжений в горных породах. Межд. научный журнал «СИМВОЛ НАУКИ» г.Уфа, 2015 г. С.20-24; 2. Определение удельной энергоемкости и оптимальной температуры крепких руд после воздействия СВЧ волн. Научно-технический журнал «ГОРНЫЙ информационно-аналитический бюллетень» №11 Издательство «Горная книга», г. Москва, 2015 г. С. 148-152 ; 3. Техникалык жогорку окуу жайларында физиканы сапаттуу окутуунун ыкмалары. ВЕСТНИК КНУ им. Ж. Баласагына, 2011 г.

Экинчи расмий оппонент катары педагогика илимдеринин кандидаты З.И. Омаралиеваны сунуш кылат. Негизги эмгектери: 1. Компьютердик технологиянын негизинде физика мугалимдерин дифференцирлөп окутууга даярдоо. Авторлош.2013, - 876.; 2. “Физиканы окутуунун методика сы”дисциплинасын өздөштүрүү, педагогикалык практиканын негизин түзөт. Авторлош. Ош мамлекеттик университетинин жарчысы 2017, -8 б.; 3. “Актуальность и уникальность специальности “физика” направления “физико-математическое образование”. “Территория науки”№2/ 2017 г.Воронеж, -бстр.

Диссертациялык көнештин экспертик комиссиясы берилген документтерди карап чыгып, Кыргыз билим берүү академиясынын, И.Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университетинин жана С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университетинин алдындагы Д 13.16.526 диссертациялык көнешинде 13.00.02 - окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (физика) адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган

физикалык билим берүүдөгү приоритеттердин бири катары кароого болот. Изилдөөнүн негизги бөлүктөрү бири-бири менен логикалык жактан тыгыз байланышта жана изилдөөнүн милдеттерин комплекстүү чечүүгө багытталган. Алынган корутундулар, практикалык сунуштар теориялык жана методологиялык жоболорго негизделген.

7. Изилдөөнүн практикалык мааниси.

Жогорку окуу жайларында мугалимдерди даярдоодо эмоционалдык компетенттүүлүктүү калыптандыруу технологиялары педагогдордун кесиптик даярдыгын жогорулатууда жана эмоционалдык компетенттүүлүктүү калыптандырууга багытталган дидактикалык каражаттар мугалимдердин билимин өркүндөтүү курстарында колдонууга болот.

Изилдөөнүн жыйынтыктары боюнча иштелип чыккан көрсөтмелөрдү жүзөгө ашыруунун жыйынтыгында төмөнкүдөй оңнатыйжалар алынган:

- а) физика мугалимдерин даярдоо процессине коюлган жаңы компетенттүүлүк мамиленин негиздерин аныкталды;
- б) эмоционалдык компетенттүүлүктүү мугалимдин ишмердүүлүгүндөгү орду жана курамдык компоненттери аныкталды;
- в) болочок физика мугалимдеринин эмоционалдык компетенттүүлүгүн калыптандыруунун технологиялары иштелип чыкты;
- г) педагогикалык эксперименттин жыйынтыгында физика адистигинде окуган студенттердин эмоционалдык компетенттүүлүгүн калыптандыруу окуу процессинин натыйжалуу жүрүшүнө таасирин тийгинзендиги далилденген.

8. Диссертациянын негизги жоболорунун жана жыйынтыктарынын жарыяланышынын бекемделиши.

Диссертациянын мазмуну толук бойdon автордун төмөнкү эмгектеринде жарыяланган:

1. Асанбекова, Д.Д. Студенттердин эмпатиясын тест жүргүзүү менен аныктоо [Текст]: /Д.Д. Асанбекова. // Эл агартуу. – Бишкек, 2013. – №11-12 (тиркеме), – 23-27 бб.
2. Асанбекова, Д.Д. Эмпатияны өркүндөтүү үчүн көнүгүүлөр системасы [Текст]: /Д.Д.Асанбекова, Мырзабек кызы Асель // Азыркы мезгилдин педагогу: теория жана практика. – Бишкек, 2014. 6-чыгарылыш, – 14-17 бб.
3. Асанбекова, Д.Д. Определение эмоциональной интеллектуальности студентов в ходе педагогического эксперимента. [Текст]: / Д.Д.Асанбекова. // Путь науки, международный научный журнал. – Волгоград, 2016. – №7(29) – 72-74 бб.
4. Асанбекова, Д.Д. Особенности разработки “гуманитарных” физических задач [Текст]: /Д.Д.Асанбекова. //Казахский национальный педагогический университет имени Абая. Педагогика и психология, – № 3(20), 2014. –129-132бб.

5. Асанбекова, Д.Д. Студенттердин эмоционалдык компетенттүүлүгүн тест жүргүзүү менен аныктоо [Текст]: / Т.М. Сияев, Д.Д. Асанбекова //Азыркы мезгилдин педагогуу: теория жана практика. – Бишкек, 2012. 4-чыгарылыш, – 4-7 бб.
 6. Асанбекова, Д.Д. Студенттердин эмоционалдык компетенттүүлүгүн калыптандыруунун айрым теориялык маселелери [Текст]: /Д.Д.Асанбекова // Ж.Баласагын атындагы КУУнун жарчысы. – Бишкек, 2014. – 19-2166.
 7. Асанбекова, Д.Д. Физикалык маселелерди чыгарууда студенттердин эмоционалдык компетенттүүлүгүн калыптандыруу [Текст]: /Д.Д.Асанбекова //Ж.Баласагын атындагы КУУнун жарчысы, “Актуальные проблемы образовательного процесса в школе и в ВУЗе”. – Бишкек, 2015. – 117-119 бб.
 8. Асанбекова, Д.Д. Физиканы окутууда он эмоционалдык кырдаалды түзүүнүн методикасы [Текст]: /Д.Д.Асанбекова // Известие ВУЗов Кыргызстана. – Бишкек, 2016. – №3. – 167-169 бб.
 9. Асанбекова, Д.Д. Физиканы окутууда студенттердин эмоционалдуулугун калыптандыруунун педагогикалык шарттары [Текст]: /Д.Д.Асанбекова// Вестник КУУ им. Ж.Баласагына Труды молодых ученых. – Бишкек, 2015. – Специальный выпуск, - 16-18 бб.
 10. Асанбекова, Д.Д. Физиканы окутууда эмоционалдуулуктун ролу [Текст]: /Д.Д.Асанбекова, Н.Байматов //Вестник Иссык-Кульского университета. - Каракол, 2014. – №38, –113-117 бб.
 11. Асанбекова, Д.Д. Формирование эмоциональной компетентности студентов при обучении общему курсу физики [Текст]: /Д.Д.Асанбекова// Проблемы современной науки и образования. – Москва, 2016. – №35(77) –94-96 бб.
 12. Асанбекова, Д.Д. Эмоционалдык компетенттүүлүктүн түзүлүшү [Текст]: /Д.Д.Асанбекова, Фатих Озкан //Азыркы мезгилдин педагогуу: теория жана практика. – Бишкек, 2013. 5-чыгарылыш, – 23-28 бб.
 13. Асанбекова, Д.Д.Мугалимдердин эмоционалдык компетенттүүлүгү [Текст]: / Д.Д.Асанбекова . // И.Арабаев атындагы КМУнун жарчысы. – Бишкек, 2014. – 199-201 бб.
 14. Асанбекова Д.Д Педагогические основы создания положительного эмоционального фона на уроках физики [Текст]: / Д.Д. Асанбекова, Сияев Т.М. // Молодой ученый, международный научный журнал, спецвыпуск Бекбоевские чтения -2, №4.1(138) , Казань 2017. , С.93-94
- 9. Авторефераттын диссертациянын мазмуну менен дал келиши.**

Аталган диссертациялык иште илимий жактан негизделген төмөнкүдөй жаңы теориялык жыйынтыктар алынган:

1-жыйынтык: физика мугалимдерин даярдоо процессине коюлган жаңы компетенттүүлүк мамиленин негиздерин аныкталышы;

• **2-жыйынтык:** болочоктогу мугалимдердин эмоционалдык компетенттүүлүгүнүн курамдык бөлүктөрүнүн аныкталышы;

• **3-жыйынтык:** физика багыттында окуган студенттердин эмоционалдык компетенттүүлүгүн калыптандыруучу технологиялардын даярдалышы жана ал апробациялоодон өткөрүлүшү;

• **4-жыйынтык:** иштелип чыккан технологиялардын натыйжалуулугу педагогикалык эксперимент аркылуу далилдениши.

4. Изилдөөнүн жыйынтыктарынын (илимий жоболордун) негиздүүлүгү жана ишенимдүүлүгү:

1-жыйынтык: болочоктогу физика мугалимдеринин эмоционалдык компетенттүүлүгүн калыптандыруу мамилелери психолого-педагогикалык законченемдерге негизделип иштелген.

2-жыйынтык: болочоктогу физика мугалимдеринин эмоционалдык компетенттүүлүгүн калыптандыруу билим берүүгө компетенттүү мамиле жасоонун теориясына жана практикасына таянуу менен иштелип чыккан.

3-жыйынтык: илимий жактан негизделген методикалык сунуштар, иштелмелер окуу процессине киргизилген жана натыйжаларынын практикада колдонулгандыгын тастыктаган акт аркылуу бекитилген.

5. Изденүүчүнүн диссертациясында формулировкаланган тыянактарынын жана корутундуларынын ар бир жыйынтыгынын жаңылык даражасы:

1-жыйынтык: жаңы, анткени мында болочоктогу физика мугалимдеринин эмоционалдык компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун жолдору теориялык жактан негизделип өркүндөтүүнүн ыкмалары такталган.

2-жыйынтык: жаңы, себеби болочек физика окутуучуларынын эмоционалдык компетенттүүлүгүн қалыптандыруу технологиялары иштелип илимий-практикалык конференцияларда жана семинарларда докладдар жана билдириүүлөр формасында сунушталган.

6. Актуалдуу маселеге тиешелүү теориялык жана прикладдык милдеттерди чечүүдө алынган жыйынтыктардын ички биримдигине жана багытына баа берүү.

Асанбекова Д.Д. «Болочоктогу физика мугалимдеринин эмоционалдык компетенттүүлүгүн калыптандыруунун технологиялары» деген темадагы диссертациясын

- Кыргыз Республикасынын жогорку окуу жайларында болочоктогу физика мугалимдерин даярдоонун практикалык абалын аныктоо;
- эмоционалдык компетенттүүлүктүн мугалимдин кесиптик ишмердүүлүгүндөгү ордун жана анын курамдык компоненттерин аныктоо;
- физика багытында окуган студенттердин эмоционалдык компетенттүүлүгүн калыптандыруунун технологияларын иштеп чыгуу;
- болочоктогу физика мугалимдеринин эмоционалдык компетенттүүлүгүнүн калыптандыруучу технологиялардын натыйжалуулугун педагогикалык эксперимент жүргүзүү менен далилдөө.

Изилдөөнүн объектиси жана изилдөөнүн предмети бири-бирине дал келет, туура аныкталган.

2. Диссертациялык теманын актуалдуулугу.

Адамзат коомунун өзгөрүшү айрым компетенттүүлүктүн маанисин жоготушуна жана тескерисинче улам жаңы компетенциялардын пайда болушуна негиз болгон. Мугалимдердин кесиптик чеберчилиги ал окуткан предметти билүү менен гана эмес инсандын эмоционалдуу чөйрөсүн чагылдырган индивидуалдуу өзгөчөлүгү менен да байланышкан. Ошондуктан болочоктогу мугалимдердин эмоционалдык компетенттүүлүгүн калыптандыруу бирден бир актуалдуу жана маанилүү педагогикадагы маселелердин бири болуп саналат.

Бирок, университеттерде физика мугалимдерин даярдоонун эффективдүүлүгүн жогорулатуу проблемасы, ошол эле учурда болочоктогу физика мугалимдеринин эмоционалдык компетенттүүлүгүн калыптандыруу азыркы күнгө чейин толук бойдон чечиле элек жана мындан аркы өркүндөтүүнү талап кылат. Ошентип, жогорку окуу жайында болочок физика мугалиминин эмоционалдык компетенттүүлүгүн калыптандыруу маселесинин актуалдуулугу төмөнкү карама-каршылыктар менен шарталган:

- болочоктогу физика мугалимдерди даярдоодо орун алган салттуу көз караш менен аларга коюлган жаңы кесиптик, инсандык талаптардын ортосундагы туура келбестиктер;
- окутуу процессине он эмоционалдык чөйрөнүн тийгизген таасиригинин жогорулашы менен студенттердин эмоционалдык компетенттүүлүгүн калыптандыруунун технологиясынын даярдалбагандыгы;
- болочоктогу физика мугалимдерин даярдоодо методикалык дисциплиналардын маанисинин жогорулашы менен ал дисциплиналардын эмоционалдык “боёгу” үчүн атайын даярдалган каражаттардын дээрлик жоктугу.

3. Изилдөөдөгү илимий жыйынтыктар.

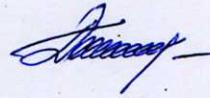
Асанбекова Дамира Даырбековнанын «Болочоктогу физика мугалимдеринин эмоционалдык компетенттүлүгүн калыптаңдыруунун технологиялары» деген темадагы диссертацияны кабыл алууну сунуш кылат.

Эксперттик комиссиянын төрагасы:

Педагогика илимдеринин

доктору

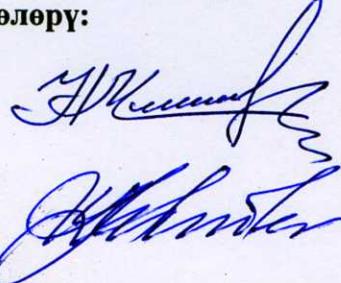
Эксперттик комиссиянын мүчөлөрү:

Бабаев Д.Б.

Педагогика илимдеринин

доктору

Мааткеримов Н.О.

Педагогика илимдеринин

доктору

Мамбетакунов У.Э.

Комиссия мүчөлөрүнүн колун тастыктайм

Диссертациялык кеңештин

окумуштуу катчысы,

педагогика илимдеринин доктору

Байееркеев А.Э.